

נייער פאלקסבלאט

№ 176

Łódź, Czwartek, 30 lipca 1931 r.

נייער יאהרגאנג

לאדו. דאנערשטאג ט"ז מנחם אב תרצ"א

№ 176

דרום פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדו. פעטריקאווער 21, טעל. 224-71. — אדרס רעדאקציע און אדמיניסטראציע: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

נייער ארזיסגעבען עקסמיסייעס געגען לאקאמאדארען אהז בעשעפטיגונג רעגירונג ארבייט אויס אזא פראיעקט

ווארשא, 29 (טעלעפאניש פון אונזער קאָר-
רעספאָנדענט) ווי מען גיט איבער, ארבייט די רע-
גירונג אויס אַ פראיעקט וועגען עקסמיסייעס.
לויטן דאָזיגען פראיעקט, זאל דאָס געריכט
נישט אַרזיסגעבען קיין עקסמיסייעס געווען די לאָ-
קאטאָרען, וועלכע וועלען קאָבען בעווייזען, אַז זיי
צאָהלען נישט קיין דיר-הגעלד, ווייל זיי האָבען
נישט קיין בעשעפטיגונג, צוליבן הערשענדיגען קרי-
זיס.

דאָס געריכט זאל האָבען דאָס רעכט צו פער-
קלענערע די צאָהל צימערען, וואָס אזא לאָקאָ-
טאָר פערזעהמט.

ארבייטלאזע דעמאנסטראציע אין פרושקאו

ווארשא, 29 (טעלעפאניש פון אונזער קאָר-
רעספאָנדענט) אין פרושקאו איז פאָרגעקומען אַ

דעמאָנסטראציע פון אַרבייטלאָזע, וועלכע האָבען
פאָרן מאָניסטראַט געפאָדערט אַרבייט און ברויט. טריבען.

א נייער וויצע-פינאנץ-מיניסטער בעראטונגען פון פרעמיער פריסטאר מיט'ן מלוכה - פרעזידענט און מארשאלעך פילסודסקי

ווארשא, 29 (טעלעפאניש פון אונזער קאָר-
רעספאָנדענט) אויף די בעראַטונגען, וואָס דער פרע-
מיער פריסטאר האָט אָפגעהאלטען מיטן מלוכה-
פרעזידענט און מיטן מאַרשאַלעך פילסודסקי, זע-
נען בעהאַנדעלט געוואָרען ווירטשאַפטיכע פראָגען
אין רעוולוטאָן פון די בערעזענען אין בע-

שלאָסען געוואָרען צו געבען דעם פינאנץ-מיניסטער
אַ נייעם וויצע-מיניסטער. דעם אָמט זאל פער-
מען פראָג. וולאָדיסלאָו זאוואָדזקי. וועלכער איז
דירעקטאָר פון דער האַנדעלס- און אינדוסטריע-
קאָמער אין ווילנע.

געוואלדיגער חורבן פון א האגעל-שטורם אויסגעריסען 500 אלטע דעמבעס. — דער'הרג'עס א סך בהמות. — צושטערם הייזער

ריסען געוואָרען 500 אלטע דעמבעס. דער האַגעל
איז געווען אַזוי יגרויס ווי אַ הינערן איז. אין דער
ווידעראַדען זענען אויסגעשאַקט געוואָרען 5000

ברייסק, 29 (טעל. טעל.) אַ גרויסער האַגעל-
שטורם האָט זיך אַריבערגעטראָגען איבערן סטאָר
ליבסקער פאָוואָט. דער האַגעל האָט פערניכטעט
פולשטענדיג די וויעות. אַ רייה הייזער זענען בער-
שעדיגט געוואָרען, זעהר אַ סך פרוכט-בויםער זענען
פערניכטעט געוואָרען.

באַהענט פון דאווידראדעק זענען אַרזיסגע-
רעטעט געוואָרען.

א מסירה, אז הינדער האבען פער'סמט זייער פאטער נעכטען אויסגעראבען דעם מת פון הכר

ווארשא, 29 (טעלעפאניש פון אונזער קאָר-
רעספאָנדענט) נעכטען 11 אַ זייער פריה האָט מען
אויפן יידישען בית-עלמין אויסגעראַבען דעם קער-
פער פון פערשטאַרבענעם 80-יעהריגען היים זאַקסען
בערג, הינדערזיער פון פרעדרא 41, וועלכער איז

געשטאַרבען דעם 2. יוני.
די מאַכט האָט בעקומען אַנאַנימער דייעה, אַז
זאַקסענבערגען האָבען פער'סמט זיינע קינדער. דער
ריבער וועט דער קערפער איצט געפלאַמט ווערען.
נדי פעסטזשטעלען צי די מסירה האָט אַ גרונד.

בלינד גשווארען אויף דער
פלאזשע
ברייסק, 29 (טעל. טעל.) אין דאמאטשאו איז
אויף דער פלאזשע פלוצים בלינד געוואָרען דער
17-יעהריגער וורובלעווסקי.

קופאז 20 №
2-טע סעריע
פון גרויסען
פרעמיען-קאנקורס
פון
"נייעס פאלקסבלאט"
נדי זיך צו בעשלייגען אין פרע-
מיען-קאנקורס איז גענוג צוצו-
שטעלען ב'17: 30 קופאגען.

**באנק פאלסקי בעקומען
1 מיליאן דאלאר**
ווארשא, 29 (טעלעפאניש פון אונזער קאָר-
רעספאָנדענט) נעכטען האָט די באַנק-פאלסקי בע-
קומען פון אויסלאַנד 1 מיליאָן דאָלאַר.
אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז נעכטען די בער-
זע געווען פערפלייצט מיט דאָלאַרען.
דער קורס אָפיציעל איז נישט-אָפיציעל איז
געווען 9.04.
דער פרייז פון תבואה איז אויך נעכטען גע-
פאלען.

**נייער טראנספארט ענגליש
גאלד פאר פראנקרייך**
פאָריז, 29 (טעל. טעל.) אין דער פראַנצויזישער
באַנק זענען ליבסטאָג ווידער איינגעפלאַסען 1967
קילאָגראַם גאָלד, אויף אַ ווערט פון 33.5 מיליאָן
פראַנק.

דאנקזאגונג
אונזער לאַנגיעהריגען פערדינסטפולען פער וואָל-
טונגס-מיטגלידאון עהרען-סעמערעמאָר
ה' הילאָרי שטרזווייסי
פאַר זיין ביוהעריגער אַפפערוויליגער אַרבייט לשוכת אונזער
אינסטיטוציע דריקט אויס איהר אויפריכטיגסטען דאַנק און
ווינשט איהם אויך ווייטער ערפאלג אין זיין געזעלשאַפטיכער
די פערזוואַלטונג
פון "לינת הצדה" לאדו.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער קוינ **יעקב זעליג
רויטמאַן** צוליבן טויט פון זיין אונפערגעסליכער פרוי
נ"ע פריידער
איהר אַנדענקונג וועט אונז שטענדיג בלייבען אין זכרון.
מיר טויסטען דין מיט דעם טראַדיציאָנעלען המקום ינחם אותך בתוך שאר
אבלי ציין וירושלים.
הערש וואַרף בערעקאָן און פרוי.

אחרי מחלה כבדה וארוכה נפטרה בשנת השבעים לימי חי' האשה החשובה
והצנועה מרת
תנה אשת ר' שמואל **שטודענטקאווסקי**
צבי ז"ל
הלוי' תחי' היום, יום ה' עקב ט"ז אב תרצ"א בשעה 12 בצהרים ממנוה
רחוב סאָלנע 6.
המודיעים בצער עמוק
בני' בנות' חתנה, פלחה ונכדי'

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאַרבען מיין ליבער מאן, אונזער
טייערער ברודער, שוואַגער און פעטער **נ. ז.**
דוד לייב פיעשעס
איז עלטער פון 57 יאהר.
די לוי' קומט פאַר היינט דאָנערשטאָג, ט"ז מנחם אב תרצ"א, 3 א וויגער
נאַכמיטאָג פון טרויער-הויז פיעטריקאווער 69, ווענען וואָס עס טיילען מיט אין
גרויס צער
די טיפטרוענדע הינטערבליבענע.

„נייער פארקסבלאמ“

זאלען יודען צונויפרויען א יודישע וועלט = קאנגרעס?

ענטוואפנונג

מיט צוויי וואכען צוריק אין און „אלבערס האל“ אין לאנדאן פארגעקומען א גרויסע דעמאנסטראציע פאר ענטוואפנונג. בעת דער דאזיגער דעמאנסטראציע ציען האבען געהאלטען גרויסע רעדעס די פאלי-טישע ספרות פון ענגלאנד:

מאקדאנאלד, באלדווין און לארד דוסארד. האבען מאניפעסטירט פאר שלום, און געגען ווייטער דיגע פערזענלעכע סאיו אינטערעסאנטע און די דעמאנסטראציע אין לאנדאן איז פארגעקומען אין דער צייט, ווען די גאנצע וועלט האט באר אין נאג און אלע דיפלאמאטען קאנצענטרירטן זייער אגנ-ציע אויפגעפאקטן ווי אזוי צווייטע וועלן זיי ערע לענדער פון ווייטשטאפליכען כאאס.

דער קאנצענטראציע באלדווין וועלכער בע-קעמפט אין ענגלישען פארלאמענט מאקדאנאלד, סאלידאריזירט זיך אין דעם מאמענט מיט איהם, טרעט צווישן איהן איין מיטינג און רעדט וועגען ענט וואפנונג. די ענגלישע מאניפעסטאציע איז נישט קיין פארעווע דעמאנסטראציע פאר שלום. די ענג-לענדער גיבען זיך אפ א חשבון אז דער איינציגער קרויס איז א קרויס פון צוטרוי, און דער צוטרוי וועט נישט וואקסען אזוי לאנג, ווי די לענדער ווע-לען זיך ערוואפענען.

די דאזיקע מאניפעסטאציע געהט אויף דער ליבע פון הובערס פאליטיק, וועלכער שטעלט זיך אקעגען דער רעוויזיע אדער אנולויבונג פון די מלחמה חובות, ווייל די אייראפעאישע פעלקער ווע-לען אויסגעווען די אנולויבונג פון די חובות אויף בע-וואפענען זיך.

מיר האבען א מאדע סטראציע אין אייראפא, יעדע פריגע ענווערער און יעדע לאנד גיט זיך אפ א חשבון אז די מלחמה חובות פערזענלעך אי-ראפא, אז דאס גאלד וועלכעס פליסט פון אלע כמעט אייראפעאישע לענדער קיין אמעריקא און פראצירן ערפילט אפילו אין די דאזיקע לענדער נישט זיין ווייטשטאפליכע פונקציע. דאס לעבעדיג גאלד ווערט אין די דעמאנסט צוויי לענדער בע-וואפענען אין טויט, אין נישט נוצבאר געלד, זען די פעלקער וואסלען אויפריכטיג אנגעווייבען צו רע-דען וועגען ענטוואפנונג וואסלען זיי זיך געקענט בע-רייזען פון די לאסטן וואס דריקען זיך אויף וואסלען געקענט ענטלאסטען זייער ווייטשטאפליך לעבען כון די צו גרויסע שטייערען, וועלכע ציהען זיי צווישן די לעבעדיגע אפאטען, וואס זיי דארפען צום לעבען. נישט געקענט דערויף, טראגען די פעלקער וויי-טער די קייטען, וועלכע זענען זיי אנגעווארפען גע-ווארען דורך די מלחמה חובות, זיי בויען זיך אונ-טערן ווייטשטאפליכען קרויס, אבער טרעטען נישט צו אויפריכטיג אפצושטעלען די ווייטערדיגע בעווא-פענונגען, מ'לייזט נישט, מען פאלט פון די כוחות, און מען לעגט קאלאסאלע סומעס אויף בעוואפענונג, קיין שום פאלק וויל נישט קיין מלחמה, ס'בארק-טעריסט פאר די שטענדיגען פון דעם מאסען-מעש איז געווען דאס וואס בריינגט איז בעפענעט געווארען אויף די פארזיער גאסען מיט אויסגעטרי-ען, וואס לעבען דער שלום, די פארשטעהער פון דער ווייטער געגרינגט האבען געהערט פון מאסען-מעש, אז ער וויל נישט קיין מלחמה, און איז א-ג-אנענדיג פון ענטוואפנונג.

די אויסגעשטייער, וואס לעבען דער שלום, זע-נען זיך אריינגעווארפען אין די ארבעט פון דייטש-לאנדס פערזענלעך, האבען זיך פערזענלעך בייגינג-גען ווען ער האט קאנפערירט מיט לאוואלין, נישט קאנצענדיג דערויף האט זיך די פארזיער קאנצע-רענץ נישט פערענדיגט מיט שלום. מיר קענען נישט די איינצעלע פנים געפערען געווישען בריינג-און לאוואלין, ס'איז אבער נישט קיין שום ספק אז מ'האט דאס געהערט וועגען א שלום-מאראטא-ריזם, ווען די דייטשען וואסלען דעם דאזיקע מא-ראטאריזם אקצעפטירט, וואסלען זיי זוכען בעקומען א פינאנציעלען מאראטאריזם וואס איז זיי אזוי שטארק בויטיג.

שלום-מאראטאריזם הייסט אייגענליך, א פס-כישע ענטוואפנונג, און וועלכען ס'איז נישט מעג-ליך קיין פאקטישע ענטוואפנונג, די דייטשען האבען זיך אבער ענוואנט אין פארזי מיטן ארט, 19 פון דער פעלקער-ליגע וועלכע ערלויבט פון צייט צו-צייט צו רעוויזירען די טראקטאטען.

ס'פערשטעהט זיך, אז אין אומגענומען ווען מען קומט בעטען וועגען אן אומאמבעדינגט בויטיגער הילף ווייל די ווייטשטאפליכע רעוויזיע אפגעווען אפאלען איין, ווען דאס פירער האט ארגומענטאט די „פס-כישע אפאטעליכע בנינים, מאכט דאס בענווענע זיך מיט יודישע ארגומענטען אונגעגליך צו געבען הילף.

אויף דער פארזיער קאנפערענץ איז הערוויזען געווארען אז נישט קאנצענדיג אויף דער פינאנציע-לער קאנצענטראציע וויל זיך דייטשלאנד נישט ענט-וואפענען, און אזא לאגע האט לאנדאן נישט גע-קענט רענעגען דעם פאקטישען מאסעריעלען נוצען פאר דער דייטשער מלחמה, און לאנדאן האט מען באר פערשטאפט א לאך אין א געפלאצטען פעסעל, מ'האט אבער דאס אפגעטען נישט צורעכט געמאכט און נישט אנגעפילט אויסגוי.

פון צייט צו צייט, ווען די יודישע לאגע אין דער וועלט פערערגערט זיך, צו שטארק, שווימט ארויף ביי אונד די טאלה וועגען צענויפרויען א יו-דישען וועלט-קאנגרעס.

מען גיט זיך דערביי נישט אפ קיין קלארען זיך-וושופן פון די סיבות, וועלכע רופען ארויס די שלעכטע לאגע פון די יודען אין דער וועלט בכלל און די צייטווייליגע פערערגערונג פון דער דאזיקער לאגע במפרט; מען האט דעריבער נישט פאר די אוי-גען דערביי קיין שום קלארען פלאן וועגען מיטלען, מיט וועלכע מען זאל די דאזיקע לאגע קענען אויס-בעטערען!

מחמת דעם בעקומט זיך דאן אין דער יודישער געזעץ א בילד פון עפעס א מין דור הפלגה: מען-שען נישט און נישט קיין נארישע רעדען כלומרשט וועגען איין זאך און קענען זיך בשום אופן נישט צענויפרויען, כמעט אטליכער פון זיי רעדט אגב וועגען עפעס אנדערש!

אין גאר דער לעצטער צייט איז די פראגע ווע-גען א יודישען וועלט-קאנגרעס ווידער אויפגע-שוואמען אין אמעריקא, וואו געוועהרט ציוניסטישע עסקנים האבען אויפגעהויבען א שטארקע אינאנציע פאר דעם צענויפרויען און וועלט-קאנגרעס. לאמיר זיך פרובירען פונדערוועיליגען אין דעם דאזיקען ענין.

יודען זענען מפורד בין העמים; דער ענין בער' מוזען זיי האבען אן ארגאניזאציע וואס זאל פערמאנענט דעם צעפערקעלטען און צעשטויבעטן יודישען כוח, כדי צו שאפען פו נאיהם אין א גע-וויסער מאס לכל הפחות א שוין און א פאמפסי-טעל פאר די אומעטום בעוועגלעכע יודישע רעכט, פערמאנענט אבער ארגאניזאציעלע און טעכניש-לאזט זיך גאר דאס, וואס איז פערמאנענט אידע-אלאגיש, וואס איז גייסטיג פערמאנענט, דורך א פייערדיגען גרויסען רעיון!

דער ציוניזם איז דער דאזיקער פירענדיגער יודישער רעיון, וואס האט פערמאנענט דעם אלטע-ליכען יודענטום אי כלפי פנים אין זיין ארגאניזאציע און אין זיין „קאנגרעס“ אי כלפי חוץ, אינטערנא-ציאנאליזירטענדיג און א היפשער מאס די יודישע שאלה אין דער וועלט.

דער לעצטער ציוניסטישער קאנגרעס אין בא-זעל, וועלכער ווערט אזוי שטארק אונטערגעשעצט, האט, ווי מיר דוכט זיך, בענווערט שטארק דע-מאנסטראט פאר דער וועלט דעם דאזיקען אויסג-שמידעטען וועלט-כוח!...

מיהען אויסצוהיילען פון דער דאזיקער קראנקהייט טען, ס'דורף אים די געפאאר אז די פינאנציעלע לע-צען קערפער. די וועלט וויל קומען צו הילף דייטשלאנד, זי פארדערט באר, אז זי זאל זיך נישט בעוואפענען און דייטשלאנד האט זיך אויסגעוועהלט אדער דעם פינאנציעלען קראך און פאליטישע אפגעוועהרטקייט אדער ריוויזירען פון די איינווייניגע ארגומענטען, און בעקומען ווייטשטאפליכע מיגליכקייטען פון אן אויפבו, און אויסבו, די לאגיק דיכטיגט, אז זיי דארפען אויסוועהלען די צווייטע אל-דיקטעטור, דר. פ. ראטענשטריי.

(צו דיסקוסיע)

פון דר. יעקב ווינארסקי.

אויב מיר זאלען איצטער צענויפרויען א יודישען וועלט-קאנגרעס, איז אונטער וועלכען פיהרענען דיגען רעיון? אויב אונטער ציוניסטישען, וועט דאך דער דאזיקער אונטערגראבען דעם ווארעלע פון דער סובערעניטעט פון דעם ציוניסטישען קאנגרעס!... איין קאנגרעס האט אנגענומען גוט-שלעכט געוויסע החלטות, זאל איצט קומען דער צווייטער און א-בעהמה? אנדערע? ווער פון זיי וועט האבען מעהר רעכט?

אויב אבער דער יודישער „וועלט-קאנגרעס“ זאל צענויפרויען ווערען אונטער א נישט-ציוניס-טיש-פיהרענדיגען רעיון, הגם איך ווייס נישט אונ-טער וועלכען, וואלט זיך דאך ביי דעמאקראטישע וואהלען בעקומען א פארדאקסאלער פועל יוצא, דאס אויף צו פטרעאכטען א נישט-ציוניסטישען פלאן און אויף אנצונעמען בעשלוסען וועגען איהם — איז אויסגעקליבען געווארען א קאנגרעס מיט א ציוניסטישער מערהייט!... אזוי-ארום וואלט אין ביי-דע פאלען דער צענויפרויען איצטער א יודישען „וועלט-קאנגרעס“ געפיהרט באר צו א קאנאטישען און סעויליכען פלאנעטען!...

נאך שווערער ווערט דער ענין פון צענויפרו-יען א יודישען וועלט-קאנגרעס, ווען מיר האבען אן ווען צוגאסען לויט וועלכען מיר זאלען קל-י-בען די מיטגלידער פון דעם דאזיקען קאנגרעס, ווען זענען אן אינטערנאציאנאלער פאלק, פון וועל-כען אטליכער טייל פון אטליכער מדינה בענווענ-טען זיך זיין קאנסטיטוציע און זיינע וואהל-תקנות דריכטפיהרען איצטער אומעטום דעמאקראטישע ווא-לען צום קאנגרעס איז אוממעגליך, און דעמאקרא-טישע וואהלען אבער — וואס פאר אן אינטערנא-ציאנאליזירטען און וואס פאר א מאראלישע בעדייטונג וועט האבען דער קאנגרעס?

זאל מען קלייבען נאך דעם בעריהמעטען „אופרן“ פארשטייער פון אינסטיטוציעס, באנץ גלייך, אויב דאס איז די ציוניסטישע ארגאניזאציע אדער א „חברה פון חוכה-לאקסעס“? דערביי וועט זיך דאך בעקומען א מאסער שפיל אין „פארשטייער“

וואס זענען קיין פארשטייער נישט, „געשיקטע“ מען שען קענען דערביי צווייטע וואס וועלען איהם ווילט... זאלען מיר ווייטער קלייבען שוין פון פיר-הער דעמאקראטיש-געקליבענע פארשטייער, זענען זיי דאך נישט אומעטום דא! אויף אזא אופן איז דאך דער גאנצער קאנגרעס באר א פיקציע און א סכנה-דיגע פיקציע, ווייל דאך קענען צופעליגע מענשען, וואס האבען זיך געשיקט דערבעקייטעל דורך די כלומרשטע וואהלען, א-בלאזען זיך אלס „פארשטייער“ און אננעמען החלטות, נישט ווייניגער ווילדע, ווי די החלטה וואס האט, למשל, דא נישט לאנג אנגענומען א בעריהמעט ווילבער במחילה קאנפערענץ וועגען יודישווערען דעם עבר-צאישען לשון און זאל זיין אין די דאזיקע פון יודיש!...

דא ווי אומעטום גייען מיר נאך אראפ פון דעם דעמאקראטישען אופן פון קלייבען, פערקריכען מיר בארל אין א בלאטע, פון וועלכער מיר ווייסען נישט, אויב מיר וועלען בכלל קענען ווי עס איז א-רויסקריכען!...

אין שייכות מיט דעם סדר-היום פון אזא קאנ-גרעס, ווען ער זאל יא צענויפרויען ווערען, מוז איך זאגען, דאס אזא קאנגרעס מוז קומען מיט א קלארען פלאן, ווי צו פערענטפערען די יודישע שאלה אין דער וועלט; אזא יודישער „וועלט-קאנ-גרעס“ מוז דאך האבען אויף זיין סדר-היום דערווייל באר איין פונקט: ווי זאל די יודישע שאלה אראפ-גערוקט ווערען פון דעם טוישען פונקט, אויף וועל-כען זי שטייט אומעטום? באר ווען מיר קענען די דאזיקע פראגע פערענטפערען, קענען מיר אריבער-גיין צו פרינס און פערזענליך זעה נישט איין קיין שום מעגליכקייט צו פערענטפערען די יודישע פראגע נישט אויפן ציוניסטישען אופן. דערביבער מיין איך, אז סוף כל סוף וועט זיך אזא מין קאנ-גרעס מוזען פערענעמען מיט דער שאלה: ווי צו פער-שטארקען און פערברייטערען די ציוניסטישע אר-בייט אין ארץ-ישראל!

אויף אזא סדר היום פון „וועלט-קאנגרעס“ וואלט איך געוויס קענען מסכים זיין, אויב עס וואל-טען געווען ניהרע וויכטיגע פארשלאגען וועגען נייע אופנים פון פיהרען די ציוניסטישע ארבייט...

וואלט זיך אזא „וועלט-קאנגרעס“ צענויפרו-יער מען און א קלארען אלגעמין-יודישען ארבייט-פלאן, וואלט ער בארל דערטוועקען געווארען אין דעם גרעניצלאזען ים פון זיינע אייגענע וואסער-די-גע רייז...

אויסרענדישע פראגעס

וועגען די מיניסטארען-האנפערענצען אין פארזי אין לאנדאן

קאנפאקט מיט רוסלאנד, עס וועט אויך ווערען דאס הארץ פון אינטערנאציאנאלען סאציאליזם, דייטשלאנד וועט אויך געטריבען ווערן, צו שטארקען דעם פעלקערבונד און וועט האבען דעם רעוויזיע פערטראג פארזי אויב, אין איין טאג וועלען 300 מיליאן מענשען פערלאנגען די רע-וויזיע פון פאקט. אט דער פאקט האט די כונה, דריי פערטעל פון אייראפא און באלאקאזירען. אונטער די דעמאקראטישע פאראויסזעהונגען פון צוואנציגסטען יאהרהונדערט קאן אט דער פער-טראג נישט האבען קיין בעשטאנד דעם שלום דערהאלטען וועט נישט הייסען — אט דעם פאקט דערהאלטען.

צו דעם דאזיקען ארטיקעל גיט צו עמיל לוד-וויג א פירש און זאגט, אז עס איז צו פערואונדערען נישט באר דעם פליק און טייל פון פו-גאררוין נאר אויך פארזי שכל פון א דעם דער ענגלישע עפענטליכקייט, וואס מען האט זיי דעמאלט איבער-געשטימט.

אנטיסעמיטישער ארויסטריט פון א האמונילישען גייסטליכען איז ענגלאנד עסיק פון אונזער פאלק דורך פארגארמישע פילמען, דער דעמאנסטער פליס איז אגב בוששטיגט געווארען דורך דער ענגלישער צענזור, וועלכע איז ווי בעקאנט זעהר שרענען. דער אנטיסעמיטישער ארויסטריט פון קאסוי ליטען גייסטליכען האט ארויסגערופען שארפע פראטעסטען פון יודישען און נישט-יודישען צד, דער „באגארף דע דעפויטיס“ פיהרט אדורך וועגען דעם א ספעציעלע אויספארשינג.

סעקרעטאר פון מידערהייטען-בונד איז די באלהאז-לענדער ווי מען טיילט מיט וועט ה' אומגעזאלץ זיך בער מיהען צוצייען דאס גרוישישע ווענעטום צום אנטיל איז אייראפעאישען מידערהייטען קאנגרעס.

די „נייע פרייע פרעסע“ גיט איבער א ארטר-קעל מיט נביאות פון ענגלישען פובליציסט גאררוין בונגע פון פאלגען פון ווערטאלער שלום-טראקטאט וואס איז געשריבען געווארען אין יאהר 1919:

„אין גאנצען שלום פאקט געפונט זיך נישט קיין שפאר פון אויפבויענדיגע שריט אין באנץ אר-ראפא. אויב די דייטשען קענען נישט מעהר בויען קיין קריגסשיפען, וועלען זיי פערענדיגן זייער ענערגיע צו בויען האנדעלסטישען און האנ-דעלט פלענצונגען, אויב זיי האבען נישט קיין האפען, וועט מען נאך מעהר אנווענדען כח אויף צו אינדוסטריאליזירען, ווען דער מיליטערי-דינסט איז פערבאטען, וועלען זיי פערברייטען אין לאנד טיילן און ספארט-פערמאנען און „קייניגער וועט זיי נישט שטערען, זייערע גרויסע ארגאניזאציעס פאר ערצהונג, וויסענשאפט און טעכניק וועלען בלייבען.“

ווייל דייטשלאנד איז דורך דעם פאקט בער-רויבט געווארען פון זיינע קאלאניעס, מוז עס זיך ווארפען אויף א פאליטישען און ווייטשטאפליכען

ל א ד ו אן (י.ט.א.) גרויס אויפווען האט דא אויפגערופען דער אנטיסעמיטישער אויסטריט פון א קאסווישען גייסטליכען אין אלפארד. דער גייסטליכער קענאן פאלמער האט אין צוזאמענהאנג מיט א פליס, וואס איז געשפילט געווארען אין אר-פאר און וועלכען ער האט פערזענליך נישט גע-זעהן, אין א דרשה, וועלכע ער האט געהאלטען אין דער ארטיגער „פונקט פאר קריכע“ שארף אנגעגריפען די יודען, וועלכע זענען מיהרסמעסן רי-אייגענטימער פון קינאס און ווילען צושטערען די

ס א פ י א (יט"א) אין דער נאָהענסטער צייט וועט דער גענעראל-סעקרעטאר פון „בונד“ פון אר-אפאטישען מידערהייטען ה' אומגעזאלץ בעווענען א רייה באלקען-לענדער.

דאָנערשטאג 30 טוּ מנחם אב תרצ"א זון-אויסגאנג 3.45 זון-אונטערגאנג 7.39

הנחות פאר קליינענדיגער

אבער צו פרנסה קומט עס נאך נישט... (א) די מינאנץ קאמער האט בעקומען א פערזענליכע פון מינאנץ-מיניסטעריום, וואס בעפול-מכסיטיס זי אליין צו ערלעדיגען ביטעס פון האנדעלס-אונטערנעמונגען וועגן איבערקלאסירען בעזונדערע אונטערנעמונגען פון צווייטער אויף דריטער קאטעגאריע און פון דריטער אויף פירטער. גלייכצייטיג איז די מינאנץ קאמער בעפול-מכסיטיס געווארען צו בעפרייען פון פאסטעט 4 סע קאטעגאריע בעזונדערע ארימע הענדלער, וועלכע וועלסטן ביי דער אימיגרע צייט נישט נעקאנט צועלכע אויסקויפן.

געכאפט אַניַענסלאַפענעס זעלנער-ארעסטאנט

(2) די מיליטער מאכט, פינקס ווי די ציוויל-מאכט בעשעפטיגט די זעלנער, וואס זיצען אין דער מיליטער-טורמע (אויף קאָסעוויקע-גאָס) ביי אַ רייה אַרבייטען, נעכטען איז איינער פון זעלנער-ערעסטאנט, מיכאל יאָקאָוויטשיק געווען בעשעפטיגט ביי רוימען די גאס. אין אַ געוויסען מאָמענט איז איהם געלונגען אפצווענדען פון זיך די אויסקויפן-קאמיקס פון דער וועג, און ער האט זיך געלאזט צונעמען איבער סערקאנטע און הייזער.

אַניאַמיטנער גנב

(א) דאָס שטאַטישע געריכט האָט נעכטען פערשפט דעם גנב זיגמונט נאָוואַצקי פאַר בע-נבענען אַ וואַנען, וואָס האָט געפיהרט פערשידע-נע חפצים אויף אַ ווערוואוינג און פאַר שטעלען אַ היידערשטאנד דער פאַליציי בעת'ן ארעסט - אויף 15 חודשים טורמע.

אַפטייען היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורען: א. פאטאש (פלאץ-קעשטעלני 10), א. כארעמזא (פאמאקא 12), ע. מילער (פיעטריקאווער 46), מ. עפשטיין (פיעטריקאווער 225), ז. גארטשיק (פשיעווער 59), ג. אנטאניעוויטש (פאפאניצער 50).

נאך אלץ די באהזן - פיל עטעז-אפערע די אויספארשינג פון דער באהזן-מיניסטעריום-קאמיסיע

(א) די אפערע מיט די 15-טאגניג קרייז-בילעטען איז נאך אלץ אויף דער סאג-ארדענונג. איצט ארבייט אין לאדזער, אַרביט די ספ-ציעלע באהן-מיניסטעריום-קאמיסיע, וועלכע קאנטראלירט גענוי די טעטיגקייט פון אַרביט, כו-קלאָר צו ווערען אין די דרייטע מאַכניאַציעס פון די שווינדלער. ווי עס זיינען זיך אויס, איז סאקע דער הויפט-מאכער געווען מראוועץ, וועלכער האט גע'גנב'עט פון אַרביט א סך בילעטען (די איי-נען-פאבריצירטע - דאָס איז דאָך אַ בעזונדער-בילעטען איז אויף אַלעקסאַנדראָווסקא 13 פאַר געקומען אַ גרויסע אַוואַנטורע צוליב אַוואַנטורעריס עקסמיסיע, וואָס דער הויזוירט פון דעם דער-מאָנאָטען הויז האָט אַדערבעפיהרט. אין דעם הויז גומער 13 אויף אַלעקסאַנדראָו-סקא גאָס וואוינט זייט אַ רייה יאָהרען די אַלמנה שרה דאַבראַניצקא מיט איהרע 2 קינדער. דאַבראַניצקא טראָגט וואַסער און דעמאלט, ווען זי האָט נישט קיין בעשעפטיגונג אין דאָזיגען, פאַך געהט זי איבער די הויזער. די וואוינונג, וואָס דאַבראַניצקא פערזענלעכע בעשעפטיגט פון אַ גאַנצען מיטל-טערן קעלער. 4 אילען גרויס. דאָס גאַנצע דירה געלד בעטרעפט אַזש... 8 זל. אַ קוואַרטעל. פער-שטעהט זיך, אַז דער גבירע דאַבראַניצקא זי געווען שווער צו צעהלען דירה-געלד און טראָגט געבליבען אַ פערלענענער חוב.

גרויסע אוראנטורע - בעת אַניַענסמיסיע אין גרעסטען שלאָס-רעגען ווארפט א ווירט ארויס אויפ'ן גאס אַניאַלמנה מיט 4 קינדער

דער ווירט פון דעם הויז האט אבער כסדר געמאכט און פערלאנגט דירה-געלד. ווען ער האט נישט בעקומען האט ער אנגעגעבען אין געריכט און בעקומען אַ צייטקאמיסיע. דער ווירט האט גלייך דעם, וויאזוי אַוועקגעטראָגען צום קאמאנדיק און די עקסמיסיע איז בעשטימט געוואָרען אויף נעכ-טען בייטאָג. אין מיטען גרעסטען רעגען איז דער ווירט געקומען מיט'ן קאמאנדיק און נישט קעקענדיג אויף דעם געוויין און געבעט פון דער אַלמנה מיט די צוויי יתומים האט דער ווירט געהייסען דורך צוויי קריסטען אַרויסטראָגען דאָס וואַנע, מעבעל' פון קעלער אויפ'ן הויף אַרויס. די דאָזיגע אויפפיהרונג פון ווירט האט אַרויסגעווען אַ גרויסע אויפערענגונג צווישען די איינוואוינער פון הויז און פון די שכנות. זיי זענען הייזער, ס'איז געוואָרען אַ גרויסער צוזאַמענלויף פון מענשען, וועלכע האָבען אַנגענומען דער ווירט פון דעם הויז האט אבער כסדר געמאכט און פערלאנגט דירה-געלד. ווען ער האט נישט בעקומען האט ער אנגעגעבען אין געריכט און בעקומען אַ צייטקאמיסיע. דער ווירט האט גלייך דעם, וויאזוי אַוועקגעטראָגען צום קאמאנדיק און די עקסמיסיע איז בעשטימט געוואָרען אויף נעכ-טען בייטאָג.

שוידערליכער זעלבסטמארד פון אַ יודיש מיידעל ווארפט זיך ארויס פון צווייטען שטאה אין ווערט דער הרגע'ט

פון דער נעשענענע פערבייגעפאָהרען די פאָגא-סאָוויז פון דער קראָנקע-קאָסע. די פאָגאָוויז איז פערהאלטען געוואָרען און דער דאָקטאָר איז צוגעטרעטען געבען הילף דער פערואוינדעס. ס'איז אַבער נישט פערהאָן קיין שום האָפנונג צו דער-האַלעטען זי ביים לעבען, און גוטסדיגע אַהן בע-וואוסט'דיגן איז זי אַנגעפיהרט געוואָרען אין שפיטאַל. שרה האָרן איז געווען נישט קיין גאַנץ קלאַנג, די סיבה פון זעלבסטמארד איז אַבער אַ ליבעס-ענטישונג. די זעלבסטמערדערין איז שוין זייט עטליכע יאָהר פערליבט אין איהרן אַ קרוב אַבער

א פריישיגער ענין מיט א פלוטיגען סוף

(2) די קצבטע פון ניי-זאָרשעווסקא 23 אַטער-סטאַרטשעווסקא האָט געהאַנדעלט מיט דער נענד-לעדין מאַשאַ גאַלדבערג, וועלכע האַנדעלט מיט ציפּות אין די האַלעס פון באַלוטער מאַרק. נעכטען איז זי גאַלדבערג'ן געקומען צו דער סטאַרטשעווסקא איינמאַהען אַ חוב, די קצבטע האָט אַבער דעם חוב, 12 זלאָטעס,

גייט צו די ווייבער! און וואס האבען זי מיט אונז פאר אנשעפט?

אגרויסע אפערע פון 2 לאדזער סוחרים

אין 1925 אבער האט דאָס געשעפט אַנגעהויבען צו גיין אַפּיטעל לינקס, און זיי זענען געוואָרען אויס-רעזעל און אויס-פריימאָ-שפּריימאָס. דאָן זענען זיי געפאלען אויף אַנאַנדערן שכל, ווי אַרויסגעבעקומען נסחורות, און אין 1926 האָבען זיי בעשלאָסען צו וליקווידירען דאָס געשעפט בלויז פון די סחורות און דער לאַקאַל מיט דער גאַנצער איינריכטונג איבערצוגעבען אין רשות פון זייערע ווייבער וועלכע האָבען געוואוינט אין לאַדז, און אויף די נעמען פון וועלכע עס איז אויסגעקויפּט געווען דער פאַטענט. גאַנץ ליקווידירען דאָס געשעפט, האָבען זיי געגעבען צו פערשטיין זייערע בעל-חובות, און ס'איז זיי ביטער, וואָס ביטער הייסט, און זייער לאַ-גע איז נישט פאַר קיין יוד-געדאַכט, און אז זיי מוזען האָבען רחמים - האָט מען געהאַט רחמנות, און רעגולירט, און ווייטער מהנה געווען מיט גרויסע פּעקלער. (ווי לאַדז קען!). פּעלל, לאַנדוי און קשענאָווסקי האָבען פון איין זייט געהאַנדעלט גאָר ברייט אויף זייער איי-גענעם נאָמען, הגם, אין פרינציפּ, האָבען זיי - הייסט עס - נישט געהאַנדעלט, און פון דער צוויי-טער זייט האָט עקזיסטירט אַנאַנטערנעמונג אַנא-טער דער פירמע, לאַנדאָוואַז און קשענאָווסקא,

(א) בעסטען האָט די אויספאַרשונגס-מאַכט ענט-רעקט אַ זייע אַפּערע, און דערביי האָט אין די סוף-ריש קרייזען געמאַכט אַ שטאַרקען רושם דער אַרעסט פון זיי צוויי בעקאַנטע לאַדזער סוחרים: הערצקע לאַדז'י (פון 1 מאי 15) און עמנואל קשענ-טאָווסקי (שרדומעיקא 56). לאַנדוי און קשענאָווסקי זענען בעקאַנט גע-ווען אין די היגע סוחרישע קרייזען נאָך פאַר דער מלחמה, און זיי האָבען געפיהרט גאַנץ גרויסע מאַ-נפאַקטאָר-געשעפטען. בעת דער מלחמה האָבען זיי טיילווייז גע-לידערט זייער פערמאָגען, אַבער מיט'ן ענטשטיין פּוּג'ים אונאַהענגיגען פּוילען, האָבען זיי אַנגעהויבען צו פּאַרזייערען און ס'איז זיי געגאַנגען גאָר נישט-קשה'דיג. בעת דער מאַרק-אוינפלאַציע האָבען זיי ליי-קווידירט זייערע געשעפטען אין לאַדז און זיך אַ-ריבערגעצויגען קיין קראָקא, אויף מאַראַווע 11, וואו זיי האָבען געעפּענט אַ גרויס מאַנפאַקטאָר-גע-שעפט. די איינזיגען האָבען זיי געמאַכט ביי אַ ריי לאַדזער פאַבריקאַנטען. למחילה איז זיי אויף דאָס געשעפט געראַטען, און זיי זענען געווען קראַנט-דאָעל, אַזויאַז וואָס זיי זענען האָבען זיי בעקומען אַלץ גרעסערע און גרעסערע פּעקלער.

וואָס האָט נישט געפיהרט קיין שום געשעפטען. די דאָזיגע זאָכלאַנגע איז געווען אַזוי-אַרום אַ סגולה נישט צו צעהלען קיין שטייערען... די מענער ווידער האָבען געהאַלטען אין לאַדז אין איין געהענען און געהענען, און אַז זייערע חובות האָבען דע-גרייכט צו גאָר אַ וואַנענער הויף, אַז מ'האַט זיך שוין געהאַט גענוג, אַנגעזשאַט, האַ-בען זיי זיך איבערלייט: צו וואָס טויג אונז צו צעהלען, אַז מ'קאָן אַזוי אויך עקזיסטירען? און זיי האָבען געזאָגט - גענוג, אונז צעהלען מיט נישט מעהר!... דאָן האָבען די בעל-חובות אַרויסגעשיקט זיי-ערע פאַרשטעהער קיין קראָקע, און דאָרט האָבען זיי פעסטגעשטעלט, אַז זי יודיש קאָן מען זאָרט רעהען נישט צו די מענער, גאָר צו די ווייבער, וואָס האָבען אַ ליידיגען לאַנגער. איז מען געלאָפען צו דער אויספאַרשונגס-מאַכט, און יענע טוט פון איהר זייט דאָס, וואָס זי קען. קודם האָט מען אַרעסטירט די צוויי מאַנס-לייט, און זיי זענען שוין אויף קאַפּערניאַק גאָס. ס'איז אַ חרובן זיי האָבען אַנגעמאַכט, ווייסט מען נאָך נישט, דערווייל גאָר, אַז ער ציילט זיך אין די הונדערטער, זיידענער, דאָס ווייסט מען נאָך, זיין.

פון האנדעלס-געריכט

דאס געריכט האט נעכטען בעשטעטיגט דעם פערזענלעכען פאטער זון פון דער פירמע "און שני" וואס האט און טריקאטאזש-פאבריק, זעלענע 1 מאי 14 מיט איהרע בעלי חובות.

נעכטען האט דאס האנדעלס-געריכט ער-קלערט פאר באקראנט די פירמע, ציבולסקי, מי-21 יוני ה. י.

אפגעריסען זיך א פענסטער און שווער פערוואנדעט א יודישען מרענער

(1) אויף בושעווינער גאס איז נעכטען גע-רעגער אין קאפ און ער איז אומגעפאלען, ווערענ-דיג צוגעריקט דורך דער שווערער לאסט, וואס ער האט געטראגען. דער אומגליקליכער טרעגער איז געבלבען ליגען און בעוואוסטליך מיט א צו-האפטען קאפ און צוגעדיקען פרוסט-קאסטען. ס'איז אריינגעפאלען געווארען די פאגאטאזש, וועל-כע האט בערעקאטשען אפגעפיהרט און פאנגע-סקים שפיטאל.

מ'טשעפעט יודישע יונגעלייט אין סטאשיז-פארק

דער מאניסטראט דארף מאכען ארדנונג (2) שוין נישט דאס ערשטע מאל שרייבען מיר ווערען דעם, אז יודישע יונגעלייט קענען נישט אריינגען אין סטאשיז-פארק, ווייל זיי ווערען מסדר פערשעפעט און געשלאגען דורך פערשידענע לאפערס. נעכטען, איז ווידער א גרופע יודישע יונגעלייט פערשעפעט געווארען דורך לאפערס.

חרוב געמאכט א שענקער און דרר אונג געפונען אומלעגאלען בראנען

די גאנצע שונק האט מען איבערגעקערט מיט'ן קאפ פאר און מיט די פיס אויף - געמאכט צוזאמען חורבן. די פאליציי האט געמאכט ארדנונג און אגב פערשעפעט, אז געזעלע האט, אויף לינק-געהאנדעלט מיט בראנען, וועלכען ער האט גע-האלטען אין ביר-פלעשען. פונדאמען ער האט גענומען דעם בראנען, ווי ער נישט זאגען...

שרעקליכער פארפאל מיט א קצב

(א) אויפ'ן הויף פון דעם שטאטישען שחט-הויז אויף אינווייניקס 1 האט נעכטען פאסירט אן אומגליקס-פאל מיט דעם קצב אברהם שטאטאן (פון 6 שטעינען 28) איללענדיג זיך אהיים נאך דער שחיטה, האט זיך שטופאק אריינגעלעגט אין טיש זיין סינד-מעסער, און געוואלט אריינשרינגען אויפ'ן וואנען, וואס האט זיך געריהרט פון ארט.

ער עקטרישער שווינדל-ער

דורר א צעטעדע געשריבען אויף יודיש

(2) אין א. לעווקאוויטשעס געזעפט פון עלעקטראעכנישע ארטקילען (דרעוואקא 27) איז נעכטען געקומען א יוד, וועלכער האט פאר-געשלאגען לעווקאוויטש'ן - אין דער אנוועזענהייט פון זיין ווייב - צו אויסהערען א גרעסערע אר-בייט אויף וואלבראקא 38. דארטען האט ער אויך געזאגט ביליג אפצוקויפן א מאסאר.

לעווקאוויטש איז אוועק אויף דער וואלברא-קא גאס, און אין א קנאפע האלב שעה שפעטער איז צו דער לעווקאוויטש'ן פריין פיס א פערשוי, פון אויסזעהן א קריסט, וועלכער האט איהר אי-בערעכענען א צעטעל געשריבען אין יודיש, אין דעם דאווענען צעטעלע האט לעווקאוויטש געשרי-בען צו זיין ווייב, אז זי זאל דעם איבערברענגער געבען 75 זעקסער פאר דעם מאסאר, וואס ער האט געקויפט אויף דער וואלבראקא גאס.

וויסען מיר דאך: אז דער מאסאר הייסט, מוז זיך דאס ווייב פאלגען! (עס טרעטט אמאל, אז ס'איז נישט פונקט אזוי אויך...)

האט די פרוי לעווקאוויטש אויסגעזעהלט דעם קריסט די 75 זעקסער, און א גוטען סאגו אין א הייליג שפעטער איז לעווקאוויטש צו-ריקגעקומען פון וואלבראקא 38, און דערציילט, אז מ'האט דעם באלעבאס פון יענעם הויז געזוכט אין עטליכע ערטער, און אזוי ווי מ'האט איהם נישט געפונען, וועט ער זיך מוזען משריח זיין אהין נאכאמאל...

גלייכצייטיג האט זיך ארויסגעוויזען, אז - נישט ער האט געשריבען א צעטעל, און נישט ער האט געשיקט עמיצען נאך געלד, לעווקאוויטש איז ווידער אוועקגעלאפן אויף

די פאדערונגען פון די דאקטוירים האבען געוואונגען אפצושטעלען די טעטיגקייט פון דעם אמבולאטאריזם ביי "לינת החולים"

(פרייף איז רעדאקציע) די פערוואלטונג פון "לינת החולים" געפינט זיך אין דער געוואונגענער לאגע מיטצושטילען דער עפענטליכקייט אז די דאקטוירים פון אונזער אמבול-לאטאריע האבען אויפ'ן אויפטרעטן פון דער דאקטויר-רייסקאמער אין לאנד, זיך צו אונטערגעבען מיט דער פאדערונג צו העכערען דאס געהאלט פון די הע-רען דאקטוירים, וואס ארדינערען ביי אונטען אין דער אמבולאטאריע מיט גאנצע 100 פראצענט.

די פערוואלטונג פון "לינת החולים" וואס איז בערופען צו שטעהן אויף דער וואך פון אונזער איג-סטיטוציע, וועלכע איז אויסגעבויט געווארען מיט אזוי פיל מיה און מוז אויך אפזייען די אינטערע-סען פון די טווענדער יודישע ארימע און קראנקע וואס געפינען א לינדערונג ביי אונטען - האט געהאט זיך אפגעגען נאכצוקומען די פאדערונג פון דער דאקטוירים-קאמער.

אין דער איצטיגער שווערער צייט, ווען דער אומברענגלעכער הונגער, עלענד, נויט און קראנקע פון "לינת החולים" הייטען בושעווען אזוי שטארק אין די ארימע קע-לער און בוידעם-שטיבלעך, ווען די צאהל ארימע קראנקע, וועלכע מיר ערשטילען הילף מיט אפענע אריינס האט זיך פערדרויפאכט, ווען מיר קעמפען מיט דער שווערער פינאנציעלער סיטואציע פון אונזער אינסטיטוציע האבען מיר נישט געקענט און נישט געטאגט נעהמען אויף אונזער געוויסען, נאך שטארקער צו בעלאסטען אונזערע אויסגאבען און אויך די ארימע קעשענעס פון די נויט און הילף-בעדערשטיגע, צוליב דעם זענען מיר, ליידער געווען געוואונגען אפצושטעלען דער ווייל די טע-טיגקייט פון אונזער אמבולאטאריע, איבערגעבען זיך דעם ענין צום משפט פון דער עפענטליכקייט, געהמען מיר פון זיך גלייכצייטיג אראפ די פער-אסטוראטליכקייט פון די פאטאלע פאלגען פאר די אריינסטע וואס אזא לאגע קען ארויסרופען.

די פערוואלטונג פון "לינת החולים" פון

1-טער פלאנ-קינא-טעאטער אין לאנד "SPLENDID" 20 נארוטאוויטשא 20

גרויסע פרעמיערע!
דאס הערליכסטע שטופע פילם-מיסטערוערק א. נ. 1:
דער אפערסט פון טעקסאס
GARY COOPER
אין דער הויפטראלע
אויסערן פראגראם:
CLARA BOW
העכסט פרייהליכע קאמעדיע
סיווקלישע אילוסטראציע נעמן צוגעפאסט צום אינהאלט פון מילר ווערס וויסנשאפטלי-ווען א פערזענלעך אריינגעטראגט אונזער דער רייסונג פון דער ביינעלע 18. זעהט 6 נאכט, פרייווען פון די פלעצער: 1, 1.50, 2 און 2.50

פלוצלינג געשטארבען
נעכטען אין אונזערן זון זיין אייגענער וואוינונג פלוצים געשטארבען דער הינער בעקאט-טער יובילער דוד פפעס.

היינס איז פילהארמאניע
כמעט א אומזיסטע פארשטעלונג
אום צו געבען דעם לאדער טעאטער-זאלס די מענליכקייטען צו זעהן די היינטיגע סענסאציע-נעלע פיסעס, פון ווייסען סיביר, וועלכע ווערט גאנצליך צום לעצטען מאל, זענען די בילעטען אין פארטער פון דער ערשטער ביו דער לעצטער רייה צי אינהאלטען פרייווען: צו 1 ול, א בילעט, און בעלקאן צו 50 גר.

ראדיא-פראגראם
דאנערשטאג ד. 30 יולי
12.10 צייט-הוינאל 1.15 גראמאפאן-מוזיק.
4.45 גראמאפאן-מוזיק. 4.50 קאמוניקאט פאר פישער אין שיעור. 5.10 פארטראג. 5.35 גראמא-פאן-מוזיק. 6.00 פארטראג. 7.00 קאנצערט. 7.20 פערשידענעס. 7.50 קאמוניקאט פון דער לאדער האנדעלס-קאמער. 8.00 מוזיקאלישע גע-שפריכען. 10.30 אפערע. 10.45 קאמוניקאטע 12.00 לייכטע מוזיק.

1 זל. אלע בילעטען 1 זל. אין פארטער
(פון די ערשטע ביו די לעצטע רייען)
שפאט ביליג!
יודיש טעאטער
אין "פילהארמאניע"
20 נארוטאוויטשא 20
דירעקציע: ד. צעלמייסטער
און א. בעזומאן.

ארעקארד פון ערפאלג
האפען די -
גאסטראלען פון ווארש.
אפערעטן-סטאר-ארטיסטן
8-ונג! א מתנה 8-ונג!
דעם לאדער פאטער-עולם!
אום צו געבען די מענליכקייט דעם לאד-זער טעאטער-עולם צו זעהן אונזערע סטאר-ארטיסטען אין אונזערע פיעפען און ווי אזוי מען שפילט, גיבען מיר היינט דאנערשטאג
אין פארטער אלע בילעטען
(פון דער ערשטער ביו דער לעצטער רייה)

צו 1 זלאטע א בילעט
ווער עס קויפט פרייהער
בעקומט א בעסערן פלאץ
ס'ווערט געשפילט די נויטע סענסא-ציאנעלע און שפאנענדע שלאנער-פיעסע אין 3 אקטען מיט א פראגראם מיט פיל נומערן געזאנג אין טענץ
פון ווייטן סיביר
(פאניע די-אנארכיסטע)
מארגען, פרייטאג 9.30 אווענד
דער בלינדער פאייז
בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע.
ביליגער ווי לינא!
1.50 | באקאן | 1.50

דער ציר פון דער „צעפערלין“ רייזע צום צפון-פאר די נרויסע וויסענשאפטליכע אויפגאבע פון דער עקספעדיציע

באלאגען אין דער טראנסאקספערע. צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון דער טעכניק ווערן צווייגערטע רעגיסטראציע באלאגען פון א לופט שיף, צו דעם צוועק איז אויף דער שיף אויסגעבליט געווארן א ספעציעלער אפאראט וועלכער וועט כסדר צוויישיקען די באלאגען.

בעת די פריבען וואס זענען מיט די דאזיגע בא-לאגען געמאכט געווארען אין דייטשלאנד האבען זיי דערגרייכט א הויך פון 14000 מעטער, אזוי און זיי זענען צווייגעקומען אין קרייז פון דער סטרא-טאספערע, אין באלאג אפאראט קאסט 12 סולדענ-מארק, אזוי אז די קאסטען וואס זענען פערבריי-דען מיט צווייבלאגען די באלאגען זענען ווען גרויס.

לאזען דאס „פראג-אזעף-לאנד“, פראם סאמא-לאווטש האלט, אן ביים צפון-פאל זענען פעהאן געגענדען, וועלכע מ'קען קאלאניזירען, וויל אויך אויספארשען, צי אין די זומער-חדשים זענען פעהאן ווערטער, וואס זענען נישט בעדעקט מיט ים-איי און אויף די דאזיגע ערטער וואלט געקענט צוריקפאהרען א שיף.

א זעהר אינטערעסאנטע איינצעלהייט פון דער עקספעדיציע איז דאס, אז פון דער דעק פון דער לופט-שיף וועלען געלאזען ווערען רעגיסטראציע-

גרעניץ פון די אייז-בערג און איבער דעם באך נישט בעקאנטען מוז-ברעג.

וויטער דארפן געפארשט ווערען די אינזלען וועלכע ליגען געבען דעם „אינדאמקייטס-אינזל“, וויטער ווידער דאס „ניקאלא-לאנד“, די לעבענ-דארע קייט פון בערג בילאג און ענדליך די נישט בעקאנטע שטחים לאנד צווישען די סיבירישע אינז-לען און דעם וואנגעל-אינזעל.

די הויפט-אויפגאבע פון דער עקספעדיציע הויבט זיך אן מיטן מאמענט ווען די שיף וועט פער-

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט איז די לופט-שיף „גראף צעפעלין“ צווייגעפליגען צום צפון-פאל. די רייזע ציהט זיך אויף א שטח פון 18 טויז-זענד קילאמעטער, און דארף דויערען 8 טעג. דער וועג געהט איבער לענינגראד קיין „נאוואיא זעמליא“ דאן קיין „פראג-אזעף-לאנד“, צו די נייטיבירישע אינזלען, אויף דער שיף געפינען זיך 48 מענטשען, צווישען זיי 10 געלערנטע, 2 וואונדערליכע טע-כניקער, 2 בעזעהלעטע געסט און א פאטאגראפישט-צווישער די געלערנטע געפינען זיך פארשטע-דער פון פרייה מלוכה (דייטשלאנד, ענגלאנד, אמע-ריקא סאוועט-רוסלאנד, שוועדען), דער קאמענ-דאנט פון דער גאנצער עקספעדיציע איז ד"ר עקע-בער, דער וויסענשאפטליכער לייטער איז דער בע-קאנטער סאוועטישער ווערטהער פראם. סאמא-לאווטש. פערשטעהט זיך, אז דער צעפעלין האט מיטגענומען א גאנצע רייזע אפאראטען צו מעסטען און צו וויסענשאפטליכע אפטריוואציעס.

דער הויפטזיל פון דער עקספעדיציע איז נישט באר דאס אריבערפליהען איבערן צפון-פאל, וואס איז שוין עטליכע מאל געשעהן, באר קודם-כל די גענויע אויספארשונג פון פאלא-קרייז און איהם גענוי אפטריווארען דורך ספעציעלע מעטער-א-קלאגישע סטאציעס. וויטער וועט די עקספעדיציע גענוי אויספארשען די שטראמען פון ים ביים צפון-פאל און די מעגליכקייטען צו שאפען א שיף-בעווע-גונג אין דער פאלא-געבעד.

די סאמא-לאווטש וועלען פארקומען אויף 7 ער-טער, דאס ערשטע ארט איז „נאוואיא זעמליא“, וואו די שיף וועט אריבערפליהען איבער דער דרום-

נאכ'ן טויט פון דר. ל. פרענקעל די קאנדארעני-רעפעשע פון ד. אביגור גאלרשמוד

פרענקעל האט פערעפעטנדיגט א בוך: „דער מענש-ליכער סאקטאר אין דער אינדוסטריע“, וואס האט פיל מיטגוויקט דער בעוועגונג פאר מעגליכער שווינג פון דער מענשליכער ארבייטס-קראפט אין דער אינדוסטריע.

אין יאהר 1922 איז ד"ר פרענקעל געשטא-נען בראש פון דער אמעריקאנער קאמיסיע, צו פארשען די לאגע אין איראקא. פיל צייט און ענערגיע האט ד"ר פרענקעל געווינדמעט די יודישע רעליגיעזע און סאציאלע אנגעלעגענהייטען. בעת דער מלחמה האט ד"ר פרענקעל זיך אקטיוו בע-טייליגט אין דער אקציע פאר יודישע מלחמה-געלי-טענע אין איראקא. ד"ר פרענקעל האט מיטגעפאר-בייט אין פיל יודישע ארגאניזאציעס ווי „ארט“, „אזע“ א. א. און איז זייט 1924 געווען א מיטגליד פון קאמיטעט פאר דער יודישער אגענדע. אין יאהר 1927 האט ד"ר פרענקעל בערייט ארן-ישראל גלט מיטגליד פון דער עקספעדערען-קאמיסיע, וואס איז בעשטימט געווארען דורך ד"ר וויצמאן און דואי מארשאל. ד"ר פרענקעל האט זיך אינטענסיוו בעטייליגט אין דער גרינדונג פון דער מערב-רוי-טערער יודישער אגענדע און איז אויך דער באזע-לער סעסיע פון דער יודישער אגענדע געוועהלט געווארען אלס מיט-פארזיצער פון ראט פון דער יודישער אגענדע.

וועלכער האט אין משך פון זיין לעבען אזוי פיל געלייטעט פאר'ן אמעריקאנער און צוועלעטליכען יודענטום.

ד"ר פרענקעל איז געווען פאר-ליידענד שוין זייט א לענגערע צייט, ער האט זיך אבער ענטשלאסען צו אונטערנעמען די ווייטע רייזע קיין איראקא. כרי זיך בעטייליגען אין דער סעסיע פון קאנסיל פון דער יודישער אגענדע, די אנטערנע-גונג פון דער רייזע האט אויך פערשנעלערט זיין טויט. דער טויט פון ד"ר פרענקעל איז א שווערער פערלוסט פאר דער יודישער אגענדע ווייל מען האט אויך איהם געלעבט גרויסע האפנונגען גענוג דער רעגולירונג פון דער אידישער שווערער פונקט-ציעלער לאגע.

ד"ר פרענקעל האט זיך אויסגעצייכענט אויפ'ן געביט פון כעמיע אין זיין אויך געווען פראפעסאר אויף דעם אוניווערסיטעט אין פילא. נאכדעם האט זיך ד"ר פרענקעל געווינדמעט דער ארבייט אין פערזענליכע-געוועזענע-שטעט, וואו ער האט גע-שפילט א זעהר גרויסע ראלע אלס וויצע-פרעזידענט פון דער גרעסטער פערזענליכע-געוועזענע-שטעט, מעטראפאליטען לייף אינשורענס קאמפני. ער האט אויך פערנומען א רייזע פערזאנלעך אומטריבן און אינסטיטוציעס פון געוועזענע-שטעטליכען שוין, ד"ר

ל א נ ד א ז (י.ט.א.) די יא: א צענטראלע אין לאנדאן האט ערהאלטען צעהלריכע קאנזאלענ-רעפעשען פאר דער משפחה פון פלוצים פארשטאר-בענעס מיט-פארזיצער פון ראט פון דער יודישער אגענדע און בעקאנטען יודיש-אמעריקאנער כלל-טופר ד"ר ל. פרענקעל.

דער ניי-געוועהלטער פארזיצער פון קאנסיל פון דער יודישער אגענדע האט ארויסגעשיקט דורך י"ט א די פאלגענדע מיטלייד-רעפעשע: „אין בעד-ווי-ער סוף דעם פערלוסט פון הויך-געשעצטען קאנזע-רע-

לויט ד"ר אינזאמטיוו פון דער צענטראלער יודישער קינדער שיף-ארגאניזאציע (צ.י.ק.ש.א.) ווערט היי יאהר איינגעפירט א הייל-קאלאניע פאר 100 יודישע קינדער פון פוילען אין דעם ווילנע-פעריהעטען קארקא טעפליך-טרענספון (טעשע-פער-וואקיי).

עס איז פאראן אונטערזושטרייכען דאס די-זירעקטע פונם קוראט ווי אויך א טייל פונ-סאנאטען האבען בעשטימט פאר 48 קינדער פון-קאם אומזיסע פלוצער (פרייע קוראציע, וואוי-גינגען און דערנעהרונג) און 17 פלעצער פאר א לי-ינעם אפצאהל פון בערך 2 ז. א. טאג. די פוילישע מאכט האט בעשטימט פאר די דאזיגע 100 קינדער אומזיסע אויסלענדישע פלעצער, דער טשעכישער קאנסול האט זיי בעשרייט פון וויזע-אפצאהל.

די קאלאניע וועט דויערן 8 וואכען פונם 25 אויגוסט ביזן 15 סעפטעמבער. די קינדער וועלען זיך געפינען אונטער דער אויפזיכט פון א

די ו-טע הייל-קאלאניע פאר יודישע קינדער פון פוילען איז טעפליך-טרענספון

ספעציעלען דערציהערשען פערסאנאל. די קינדער דארפן זיין אינם עלטער פון 12 17 יאהר. די רעגיסטראציע פון די, וועלכע וועלען ארויספאהרען אויף דער קאלאניע קומט פאר אין אלע אפטיילונגען פון דער צענטראלער יודישער קינדער-שיף-ארגאניזאציע (צ.י.ק.ש.א.).

די קוראציע אין טעפליך-טרענספון איז זעהר נוצליך פאר צענצליכע, וואס ליידען אויף פרומוקאסיע וויטאמען אין די גלידער, אויף סקרא-פיל, פערזענלעכע העלד-דריז, בלוט-ארימקייט א. א. א.

דער קוראט געפינט זיך אינמיטען פון די קארפאטען בערג אין א זעהר שעהנעם און געווענען געגענט.

אויספיהרליכע אינפארמאציעס און דרוק-זא-כען, וועלכע האבען א שייכות צו טעפליך-טרענ-טשין קאן יעדער בעקומען אומזיסט פונם פערטערער לויט'ן אדרעס: Rudolf Münz, Warszawa, Długa 48.

די ו-טע הייל-קאלאניע פאר יודישע קינדער פון פוילען איז טעפליך-טרענספון

בעראטונגען איז „ועד הקהלות“ איז ענגלאנד

פון קאנסול פון דער יודישער אגענדע, וואס איז מיט אנטערזונגען גענומען געווארען צו קענטניס, אויף דער זיצונג פון בארד אף דעפיוטיס אין פארגע-לעזען געווארען א בריף פון אינערן-מיניסטעריום וועגען דעם פרעמיען געזעץ, אין בריף ווערען פאראויסגעזעהן געוויסע פערליכע-פערזענלעך פאר די „פרעמדע“ אין ענגלאנד.

פיל צייט האט אויך דער ועד הקהלות גע-ווינדעט דער רעגולירונג פון די שחיטה-פראגע אין ענגלאנד.

ל א נ ד א ז (י.ט.א.) דא איז פארגעקומען ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, די לעצטע זע-מיר-סיי פון בארד אויף דעפיוטיס (ועד-קהלות אין ענגלאנד). דער ועד הקהלות האט אויס-געהערט א ברייטע וועגען בעווייז פון די פארשטע-זער פון די יודישע ארגאניזאציעס ביים גריכישען פרעמיער וועניועלעס, בעת זיין אויפגעשטעלטען און לאנדאן.

נאכדעם האט הרב דר. דייקעס אפגעזעען א געוויסע ברייטע וועגען דער לעצטער סעסיע

יודען ווערען אנגענומען אין דער אפיציר-שול אין בודאפעשט

צירען-שול אין סאפיא, בודאפעשט האט מען אין אלע שולען אנגענומען אויסשליסליך פון בולגא-רישער באצאנאלעטע.

ס א פ י א (י.ט.א.) א לאנג דער אינטערווענען פון דער יודישער צענטראל-קאנסטראיע אין קרייט מיניסטעריום איז אפגעשאפט געווארען דער פער-באט פון אגענטען נישט-בולגארישען אין דער אפי-

Prywatne POGOTOWIE LOKARSKIE
ZIEMIA 6.
12-333
Telefon

ערטיילט דרינגענדע ערצטיכע הילף אין אלע פלוצימיגע פארפאלען צו יעדער צייט בייטאג און ביינאכט ווי אויך אין אלע אקדעמיע און יונגע-קאלאניע-הילף.

וואס איז? — האט עטעל געהאלטען אמרוהיג אין איין פרעגען.

א צייטונגס-פערקויפער האט זיך אפגעקעהרט אין א זייט און זי האט נישט געזעהן דאס פעטע קעפעל אויף דער ערשטער זייט.

מאקס קארלין האט עס אבער פירוש געגען: „דער מארד פון לעדי ראלמאן“

דער יונגערמאן האט זיך אפגעשאקלט פונקט ווי פון א וואונדערן קלאפ.

עטעל האט איהם דערשראקען אפגעכאפט פאר דער האנד:

— וואס איז עס געשעהן? וואס איז עס מיט דיר?

— מיט מיר? ... גארנישט, טייערע, נארישקיי-טען! — האט קארלין געענטפערט — מיר האט זיך אויסגעוויזען, אז איך האב דערוועגען א בעקאנטען! זיין פנים איז אבער געווען בלאם, און אויפ'ן שטערען האבען איהם ארויסגעשלאגען קאלטע אנג-סטען.

— און אט איז דו שארדוש! — האט ער צו-געבען, אראפשיינגענדיג פון דער טאקסובקע-ווינסטאן האט צוגעהאלפן עטלען ארויסער-צוגיין פון דער טאקסובקע.

אויך ער איז געווען בלאם, אבער זיין בלאס-קייט האט געקענט דערקלערט ווערען מיט דער היליאנקע אין דער נאכט.

— ענדליך! — האט ער זיך געלאזען אפגע-רופען — איך האב שוין מורא געהאט, אז איהר וועט פערשעליגען צום צוג... ביזן אפגיין אי

הרב פון שפיטאנאיש סנסאציאנעל ריימינעלישער ראמאן

— פאר וואס רויכערסטו נישט? — האט עטעל א שרעק געטון — איך בין זיכער, אז דיר הלשט זיך בערריכערען, מיין טייערער! און אגב ווייס איך, אז דו ביסט הונגעריג. האט דאך גארנישט גע-געסען? מ'האט דאך זיך נישט געלאזט אפאטע-מען! אויב דו שארדוש ווינסטאן האט נישט פער-געסען צו קויפען שניטקעס וועלען מיר בעשטעלען טוי אן צוג...!

— ווי רחמימ, עטעלע, — האט זיך מאקס אפגע-רופען, וזכענדיג אין די טאפען — דו שארדוש פער-בעסט קיינמאל נישט... אבער וואו האב איך א-דינגעטען מיין פארטיגער?

— האטטו איהם נישט פערגעסען אינדערפריה אינדערפריה?

— ביין, זיכער נישט... זינט ווען דו האסט מיר איהם געשעקט, האב איך זיך באן מיט איהם נישט-געשייט.

— אפשר האסטו איהם צווייגעלייגט אין טאש פון דער ווייטקע, וואס דו האסט געוואלט אנטון צו דער חתונה? ...

— ביין, איך געדענק באן גוט, אז איך האב

אויסגעבעליבען באר א מינגען באך... דער באגאזש איז שוין ערלעדיגט, און פאר איך זענען אנגעגרייט צוויי פלעצער... קומט שנעלער!

זיי האבען זיך געלאזט לויפען מיטן פערדאן. עטעל איז צוריק אין קופע, און ווינסטאן האט פעהאלטען אונטען מאקס'ן אונטערן אויסריי, אז ער דארף איהם איבערבעדען דעם בילעט.

— האסטו געהערט... וועגען דער לעדי ראלמאן? — איך האב באר וואס געזעהן אפאייבער-שריפט אי דער צייטונג... דאס איז אונמעגליך! ...

— ס'איז אבער אמת... דאס שרעקליכסטע איז דאס, וואס מ'האט זי דערמארדעט אין אפאראט, וואס געפינט זיך אפאר שריט פון דער סינאגאגע, וואו די האסט געשטעלט חופה... ס'איז שרעקליך! אט איז די צייטונג... בעווייז זי אבער נישט פאר עטלען! ... די נייטע וועט איהר צורודערען! ...

עס האט זיך דעהערט א סיף, און דער צוג האט זיך פאמעליך געריהרט פון ארט.

מאקס איז אריינגעשרונגען אין קופע, צוגע-קלאפט דאס טירעל.

דו שארדוש איז גערעכט געווען: מען האט נישט געטראט זאגען עטלען וועגען דעם שרעקליכען מארד, וואס האט געקאנט זיי מיר דען אומגליקליך מאכען! ...

קארלין האט בעהערשט אין זיך דעם פער-צוג דערצוילענען די צייטונג און צווייגעשטעקט זי אין טאש צוריק... (פארטווענג קומט).

האמה פאר די רעכט פון די יודישע מארק-הענדלער אין בעלגיע

(נריף פון בריסעל)

פערבאנד האט באטראכטן די רעכט פון די יודישע מארק-הענדלער אין בעלגיע. די רעכט פון די יודישע מארק-הענדלער אין בעלגיע איז געווען זייער גרויס. די רעכט פון די יודישע מארק-הענדלער אין בעלגיע איז געווען זייער גרויס. די רעכט פון די יודישע מארק-הענדלער אין בעלגיע איז געווען זייער גרויס.

די יודישע מארק-הענדלער זענען געווען זייער גרויס. די רעכט פון די יודישע מארק-הענדלער אין בעלגיע איז געווען זייער גרויס. די רעכט פון די יודישע מארק-הענדלער אין בעלגיע איז געווען זייער גרויס. די רעכט פון די יודישע מארק-הענדלער אין בעלגיע איז געווען זייער גרויס.

אויספארשטעלונג פון די יודישע מארק-הענדלער אין בעלגיע. די רעכט פון די יודישע מארק-הענדלער אין בעלגיע איז געווען זייער גרויס. די רעכט פון די יודישע מארק-הענדלער אין בעלגיע איז געווען זייער גרויס. די רעכט פון די יודישע מארק-הענדלער אין בעלגיע איז געווען זייער גרויס.

א קריסטין גערופען א מוהל יודישען איהר קינד... א געהיימנישפולע געשיכטע אין פאריז

זעהן און לאגע האט ער ס'קינד געווישט, די פרייד פון ביידיע פרויען איז געווארן אונגעשריבליך. לויט מען האט דעם מוהל געזאגט גאר גוט און איהם נאך געגעבן א טייערען פרעזענט. וואס זאל בעדייטען די געהיימנישפולע געשיכטע? בעהאלט זיך אונטער דעם עפעס א גע- היימעד ראמאן פון א יוד מיט א קריסטין און אונטערשייד פון דער סיבה איז די געשיכטע זעהן אינטערעסאנט. כאראקטעריסטיש זענען אויך פאל- גענדע ווערטער פון דער עלטערער קריסטין: — יודישע דאס קינד, אז עס וועט אויסוואק- סען, וועט דאך איהם ציהען צו יודען... איהר זענט דאך אלע זאז... טא יודישע איהם בעסער איצט, שפעטער איז עס געפערליכער... ער וועט דאך אלצאיינס וועלען זיין א יוד.

— ער וויל אויך זאז... דער מוהל האט זיך דערשראקען פאר דער גאנצער געשיכטע. ער האט געזאגט א ציטער: — וואו בין איך דא אריינגעפאלען? און ער האט שוין גענומען קלערען פון אהיימינין: — איך קען נישט — זאגט דער מוהל מל זיין דאס קינד. פארוואס? — מען דארף א מגין יודען. — גיין, גיין! — האבען ביידיע פרויען גענומען וויינען, איהר וועט נישט אוועקגעהן, איהר מווש דאס קינד יודישען. און די עלטערע פרוי האט גלייך פערשלאסען די טיר און גענומען דראהען. — איהר וועט פון דאנען נישט ארויס, איהר מווש דאס קינד יודישען. דער מוהל האט דער- מווש דאס קינד יודישען.

„פאריזער היינט“ גיט איבער: צו א פאריזער מוהל איז געקומען א פרוי בעטען. קומט מיט מיר? — וואוהיין? — איהר וועט זעהן, איהר וועט עס נישט בעדייטען. אבער וואו ווילט איהר מיך פיהרען? די פרוי האט א ווילע געשוויגען. באכהער האט זי אנטווארטען שטארקע: — קומט יודישען א קינד... — גוט... טא וואס האט איהר מוהל צו רעדען? — איך מוז שוויגען, און איהר, הי מוהל אויך, קומט. דער מוהל איז אונזעק מיט דער פרוי, וועלכע האט נישט אויסגעוועהן צו זיין קיין יודישע. זי איז געווען גאנץ פשיטען געקליידעט, זיי זענען ציין אין א הויף. די פרוי איז צוריק מיט דעם מוהל אין א וואוינונג אויף דעם צווייטען שטאק. זי האט מיט א שילדל געעפענט די טיר און ביידיע זענען ציין איבערענגען. אין איינעם פון די צימערען האט דער מוהל דערזעהן אין בעט א גאר יונגע פרוי, זעהר ענליך צו דער עלטערער אויפן בעט האט געוויינט א פיצעל קינד. דער מוהל האט גלייך דערקענט אז דא ליגט א קימפעטאריין. — וואס ווילט איהר פון מיר? — האט דער מוהל ווייטער געזאגט. — יודישע דאס קינד. — טא וואו איז דער פאטער? — נישטא. — און משפחה? — נישטא. — און ווער זענט איהר? א יודישע פרוי? — ביידיע האבען געשוויגען. — גוט, נו זאגט. — גיין, האט זי עלטערע פרוי אויסגעבראכען אין א געוויין, נישט איך און נישט מיינ טאכטער זענען נישט קיין יודישע פרויען. — טא פארוואס ווילט איהר יודישען דאס קינד... — וויל זיין פאטער איז א יוד. — אה? — יא, עס איז א יונגעל ער איז א יוד... וויל אויך און מיינ טאכטער ער זאל בלייבען א יוד... — און דער פאטער?

דאס עלעגאנטע לאדז

קויפט איין די גאנצע קאסמעטיק נאר אין דער ערש- האנקור עני = פערפומעריע פון דער פירמע

J. DRUKIER

ZAWADZKA 5, TEL. 175-92

וואס בעזיצט צום איצטיגען זומער-סעזאן דעם רייכסטען אויסוואהל פון די גייעסטע פערפומען, טואלעט-ווישען, קרעמען, פוידערן, הערנישע בלומען וואסערן בעמערקונג: ביי יעדען איינקויף ווערט צוגעגעבן א קופאן און ווערטלע פערמיעס פאר אונטערשידענע בעדייטענדער ראבאטן. קיין פלייגס פויזשן מיר נישט.

זענען זיי אונגעוועזן אויף דעם עלעגאנטען צימער, וועלכעס זיי האבען געזאפט פערזעהמען, נירענ- בערג איז אריין מיט סאניען און פערמאנט די טיר הינטער זיך, ער האט זיך אינגאנצען אויסגע- צויגען אזוי ווי דאס טוט א מענטש, וועלכער איז שטארק מיד נאך א שווערער צייט. — אט אזוי זענען מיר אליין, אט וועלען מיר זיך אויסרהען עטליכע טעג און ווילען זיך און דאן וועלען מיר ווייטער פארהען ביז מיר וועלען קומען צו אונזער ציל. — געוויס וויל איך זיך אויסרהען, געוויס בין איך אזוי שטארק מיד, אזוי געפערליך קראנק אז איך מוז זיך אויסרהען לאנג, זעהר לאנג רעהען, דא איז דאך אזוי שטיל, מאך צו די פעג- סטער, אז מ'זאל נישט הערען דעם געוויס פון גאס, איך וויל ס'זאל זיין שטיל, זעהר שטיל. נירענבערג האט פערמאנט דאס פענסטער, מאד נע האט עפעס איצט סאניען אויסגעוועהן און עפעס נאך מארגען האט זי געזעהט, ער האט דאס פער- טייטשט מיט איהר מידקייט, מיט דער איבערזעצונג אז זי וועט מווען מיטפארהען אין א זעהר ווייטען וועג איינין. נירענבערג האט טאקע געזאגט, אז זי זאל איצט רעהען און גארנישט רעדען. — אבער וואו איז דער באראן דרווע מיט זיין פרוי, וועלכע זענען געקומען אהער, די האסט דאך און נאמען אונגעגעבען און האטעל, צי זענען זיי מיט אונטערשידענע בעדייטענדער ראבאטן.

זענען זיי אונגעוועזן אויף דעם עלעגאנטען צימער, וועלכעס זיי האבען געזאפט פערזעהמען, נירענ- בערג איז אריין מיט סאניען און פערמאנט די טיר הינטער זיך, ער האט זיך אינגאנצען אויסגע- צויגען אזוי ווי דאס טוט א מענטש, וועלכער איז שטארק מיד נאך א שווערער צייט. — אט אזוי זענען מיר אליין, אט וועלען מיר זיך אויסרהען עטליכע טעג און ווילען זיך און דאן וועלען מיר ווייטער פארהען ביז מיר וועלען קומען צו אונזער ציל. — געוויס וויל איך זיך אויסרהען, געוויס בין איך אזוי שטארק מיד, אזוי געפערליך קראנק אז איך מוז זיך אויסרהען לאנג, זעהר לאנג רעהען, דא איז דאך אזוי שטיל, מאך צו די פעג- סטער, אז מ'זאל נישט הערען דעם געוויס פון גאס, איך וויל ס'זאל זיין שטיל, זעהר שטיל. נירענבערג האט פערמאנט דאס פענסטער, מאד נע האט עפעס איצט סאניען אויסגעוועהן און עפעס נאך מארגען האט זי געזעהט, ער האט דאס פער- טייטשט מיט איהר מידקייט, מיט דער איבערזעצונג אז זי וועט מווען מיטפארהען אין א זעהר ווייטען וועג איינין. נירענבערג האט טאקע געזאגט, אז זי זאל איצט רעהען און גארנישט רעדען. — אבער וואו איז דער באראן דרווע מיט זיין פרוי, וועלכע זענען געקומען אהער, די האסט דאך און נאמען אונגעגעבען און האטעל, צי זענען זיי מיט אונטערשידענע בעדייטענדער ראבאטן. קיין פלייגס פויזשן מיר נישט.

ר. איזראעל

ליבע און מוירט

עסנאציאנלער עראטישער ראמאן פון לאדזער לעבן

בערוויג זיך סאניען, אלץ וועט ווידער גוט ווערען, מיר וועלען זיין אזוי גליקליך, אזוי גליק- ליך... — וואס דען, זיכער וועל איך זיין גליקליך, וואס ס'פאסט מיר נישט אפער? צי בין איך נישט געוואוינטען דער היים אויס, צו האב איך נישט קיין טאטען און קיין מאמען, וועלכע האבען זיך דאס לעבען אינגעשטעלט פאר מיר! פארוואס זאל איך נישט זיין גליקליך, איך מוז זיין גליקליך. — דער אויסזאג האט זיך אפגעשטעלט. — מיר זענען געקומען, האט געזאגט דער שאפער, אויסדערהענדיג זיך צו נירענבערג. — סאניען מיר געווען צייט, קום מיט מיר. — שוין מיר זענען שוין געקומען, האט סאניען זיך געוואונדערט, אזוי ווייט איז דאס שוין. — מיר וועלען נאך פארהען זעהר פיל, מיר וועלען איצט פארהען מיט א שים, וועלכע וועט אונז אוועקפיהרען אויף די ים, צווישען הימעל און וואסער, מיר וועלען זיין אליין, זיך דערזעהלען ווערען אונזער פערזאנלעכע און צוקומסט. — נירענבערג מיט סאניען זענען דערווייל אריין געגאנגען אין, האל, פון א גרויסען עלעגאנטען האטעל. נירענבערג איז מיט זיין קליינע וואלדע- סאניען האט געבעטען נאך א גלעזעל קאניאק וואס נירענבערג האט איהר גערן געגעבען. — האמאנין פארהען מיר, האט סאניען גע- פירעט. — ווייט, זעהר ווייט וועלען מיר פארהען, וואו קיינער וועט נישט שטערען. — גוט אזוי, גוט אזוי האט סאניען צומאכען דעם די אויבערן, איך וויל אונזעפארהען ווייט, זעהר ווייט אויף עק וועלט, וואו מ'זעהט נישט קיין מענטש, וואו חילוק חיות וועלען זיין מיינע חברים, וואו ווילדע טראנען וועלען זיין מיין שפייז, וואו מיינעלעך וועלען מיר זענען און פערנען יודישען פון מיין יוגעלעך, פון מיין קליין יוגעלעך, יא ווייט, ווייט פיהר מיר אונזער. — סאניען האט געוויינט און געלאכט צוזאמען וואו געקוקט צייט זיך, געביטען די אייגענע פונדען און געריסען האר. — גוט אזוי, גוט אזוי, איך וויל ווייט אונזער פארהען, האט זי איבערגעזאגט. — סאניען האט געזאגט אזא איבערזעצונג, אז נירענ- בערג האט זיך אונטערשידענע פאר איהר. ער האט זי אונגענומען פאר דער האנד און זי בערווייגט.

בערוויג זיך סאניען, אלץ וועט ווידער גוט ווערען, מיר וועלען זיין אזוי גליקליך, אזוי גליק- ליך... — וואס דען, זיכער וועל איך זיין גליקליך, וואס ס'פאסט מיר נישט אפער? צי בין איך נישט געוואוינטען דער היים אויס, צו האב איך נישט קיין טאטען און קיין מאמען, וועלכע האבען זיך דאס לעבען אינגעשטעלט פאר מיר! פארוואס זאל איך נישט זיין גליקליך, איך מוז זיין גליקליך. — דער אויסזאג האט זיך אפגעשטעלט. — מיר זענען געקומען, האט געזאגט דער שאפער, אויסדערהענדיג זיך צו נירענבערג. — סאניען מיר געווען צייט, קום מיט מיר. — שוין מיר זענען שוין געקומען, האט סאניען זיך געוואונדערט, אזוי ווייט איז דאס שוין. — מיר וועלען נאך פארהען זעהר פיל, מיר וועלען איצט פארהען מיט א שים, וועלכע וועט אונז אוועקפיהרען אויף די ים, צווישען הימעל און וואסער, מיר וועלען זיין אליין, זיך דערזעהלען ווערען אונזער פערזאנלעכע און צוקומסט. — נירענבערג מיט סאניען זענען דערווייל אריין געגאנגען אין, האל, פון א גרויסען עלעגאנטען האטעל. נירענבערג איז מיט זיין קליינע וואלדע- סאניען האט געבעטען נאך א גלעזעל קאניאק וואס נירענבערג האט איהר גערן געגעבען. — האמאנין פארהען מיר, האט סאניען גע- פירעט. — ווייט, זעהר ווייט וועלען מיר פארהען, וואו קיינער וועט נישט שטערען. — גוט אזוי, גוט אזוי האט סאניען צומאכען דעם די אויבערן, איך וויל אונזעפארהען ווייט, זעהר ווייט אויף עק וועלט, וואו מ'זעהט נישט קיין מענטש, וואו חילוק חיות וועלען זיין מיינע חברים, וואו ווילדע טראנען וועלען זיין מיין שפייז, וואו מיינעלעך וועלען מיר זענען און פערנען יודישען פון מיין יוגעלעך, פון מיין קליין יוגעלעך, יא ווייט, ווייט פיהר מיר אונזער. — סאניען האט געוויינט און געלאכט צוזאמען וואו געקוקט צייט זיך, געביטען די אייגענע פונדען און געריסען האר. — גוט אזוי, גוט אזוי, איך וויל ווייט אונזער פארהען, האט זי איבערגעזאגט. — סאניען האט געזאגט אזא איבערזעצונג, אז נירענ- בערג האט זיך אונטערשידענע פאר איהר. ער האט זי אונגענומען פאר דער האנד און זי בערווייגט.

ווייטערדיגע פרייזען - פערבייגערונג!

1137-03 פאסאן 19.90 16.90
19.90 16.90
29.90 24.90
29.90 24.90
9.90 6.90
9.90 7.90
1675-99 פאסאן
9175-03 פאסאן
2145-09 פאסאן

'SANATO' כירורגיש-וועכנער-אנשטאלט
אגראראווא 10, טעל. 213-57
ג'ינעקאלאגיש-וועכנער-אנשטאלט

שייטלעך מיט פארזען שרינדען
ווי איד פערמיגע שייטלעך
ווערען ערשטקלאסיג און רעזעל אויסגעארבייט

אי יונגע פון 14 ביז 16 יאהר
קען זיך מעלדען אין דער
שטריקעריי מענעבאים

ZACHETA 26 זגערוזשער 26
היינט און ווייטערע טעג!
מעכטיגע דראמע פון די צייטען פון דער צארישער הערשאפט א.נ.:

DR. MED. L. Pikielny
אוראלאג
ספעציאל-ערשט פון ניוק, בלאז און אירין-קראנקע.

אלטע צייטונגען
ווייט צייטונגס-פאפיר
אין פרייווירדיג צו פערקויפען.

חשבת אבדה
נעהענדיג פון פיערטיקער
22 ביו עק פאלוויניאח און

זיכערע הילף און ארפואה
אחו א אפעראציע. אן בלום. אחו א מעסער און
אחו בלום-פערניפמונג פאר קראנקע אויף הילעס פאר

Dr. med. NIEWIAZKI
ספעציאליסט פאר סיטיליס, טריפער און הויט-
קראנקערייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע

יעדער איינציגער
האמ זיד אי-
בערצייגט, מעבעל
און פאר

א פערטערער
פון א הויפט-ארטיקלע פון
דער קאלאניאל-בראנזשע

Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

Dr. H. LUBICZ
ס. פאר הויט, ווענערישע און
געשלעכטס-קראנקע.

לעטשניצע פון דאקטוירים
רענטגען-אינסטיטוט
און ערליך-דענטיסטישער קאבינעט

אי יונגע פון 14 - 16 יאהר
פון אונטערדיגע עלטערן קען
זיך מעלדען אין יובעליר-
געשעפט פון

ד"ר ראבינזאן
פאדעמביע
גראנד-פענסיאנאט
Dr. med. M. Rosenthal

זגערוזשער 17, טעל. 116-33
ד"ר גאלדשמיין-פאלאק אויגען-קראנקע.

אי יונגע פון 14 - 16 יאהר
פון אונטערדיגע עלטערן קען
זיך מעלדען אין יובעליר-
געשעפט פון

Dr. H. REITEROWSKI
POWRÓCIŁ
Ewangelicka 1, tel. 166-90
Przyjmuje od 3-4 i od 7-8 w.

געגען שוויים פון פים
אין א דעטשיס קאס נוצט נאר דעם שוין 20 יאהר
בעוואוסטען פראצעדור און פלאסטר, ראדיקאל

DR. MED. Kalltrecht
ספעציאל-ערשט פאר הויט
און געשלעכטס-קראנקע.

אי יונגע פון 14 - 16 יאהר
פון אונטערדיגע עלטערן קען
זיך מעלדען אין יובעליר-
געשעפט פון

Dr. Z. Rakowski
פאר אירען, נאז, האלז, און לינגען-קראנקערייטען
9 קאנסאמאנינער 9 טעלעפאן 127-81

פאנאמען-פריין פארן טעקסט-18, בר. פרייטאג און ערב יום-24, גר. אין דער היט 8 טעלעפאן
אין טעקסט-40, און טעקסט-12, נאכץ טעקסט-100, פרייער, מעלדונגן-10, גר. און הויט